

зокрема розробкою законодавчої бази для регулювання криптовалют. Закон «Про віртуальні активи» визначає статус криптовалют, але його адаптація ще триває.

Фінансові технології відіграють ключову роль у цифровій трансформації України, сприяючи розвитку банківського сектору, страхових компаній та інших фінансових установ. Активне впровадження інновацій, зокрема мобільних банків, блокчейн-рішень та штучного інтелекту, значно підвищує зручність і безпеку фінансових послуг.

Література

1. Національний банк України. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/about/developstrategy/fintech2025>
2. Ukrainian FinTech catalog. URL: https://fintechua.org/catalog_2024eng
3. KPMG. Pulse of Fintech H1 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kpmg.com/ua/uk/home/insights/2024/09/pulse-of-fintech-h1-2024.html>
4. Національний банк України. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
5. Forbes Україна. Засновники monobank запускають маркетплейс: Гороховський розкрив подробиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forbes.ua>

УДК: 336.717.061:005.334:004.8

Апостолов Д. В., здобувач вищої освіти
Батрак О.В. науковий керівник, к.е.н., ст.викл.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛІНГУ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

У 2023-2024 роках рівень кредитного ризику в банківській системі України залишався підвищеним, проте демонстрував чіткі ознаки стабілізації. За даними Національного банку України [1], частка непрацюючих кредитів у корпоративному сегменті поступово скорочується. Зокрема, упродовж 2024 року нові випадки дефолтів охопили лише близько 4 % позичальників, що відповідає довоєнним значенням та свідчить про поступове відновлення платоспроможності позичальників. У роздрібному сегменті також

зафіксовано збереження прийняттого рівня кредитного ризику на тлі зростання обсягів кредитування. Частка прострочених кредитів менш ніж на 90 днів залишається нижчою за 5 %, а частка непрацюючих кредитів поступово зменшується завдяки їх списанню та формуванню нового якісного портфеля [1].

Однак, попри поточну стабілізацію, збереження геополітичної невизначеності та посилення макроекономічної турбулентності зумовлюють потребу у системному підході до виявлення, оцінювання та моніторингу кредитного ризику. У цьому контексті особливої актуальності набуває впровадження ефективного контролінгу як ключового інструмента забезпечення фінансової безпеки на мікро- та макрорівні банківської системи. Його метою є не лише фіксація відхилень та виявлення проблемних зон, але й формування проактивної системи, яка дозволяє запобігати зростанню рівня кредитного ризику. Контролінг підвищує ефективність управління шляхом своєчасного надання якісної інформації, сприяє зростанню прозорості внутрішніх процесів і підтримує достатній рівень фінансової безпеки банку.

У поточних умовах необхідним є впровадження інноваційних аналітичних інструментів, що забезпечують випереджувальний характер контролінгу та сприяють зміцненню фінансової безпеки банку. Особливої актуальності набуває застосування економетричних моделей нового покоління, зокрема ARDL-моделей, які дозволяють враховувати часову динаміку та лагові ефекти впливу зовнішніх факторів на рівень кредитного ризику. Значний потенціал мають також системи прогнозування, побудовані на базі алгоритмів машинного навчання, включаючи моделі рішень дерев, ансамблеві методи, а також штучні нейронні мережі, здатні виявляти складні нелінійні залежності та адаптивно оновлювати прогнозні оцінки кредитного ризику відповідно до зміни параметрів зовнішнього середовища. Важливим елементом аналітичного забезпечення є розробка та впровадження систем раннього попередження, які поєднують багатофакторний аналіз фінансових, макроекономічних і поведінкових індикаторів. Ці системи дають змогу завчасно виявляти зростання кредитного ризику та запобігати накопиченню системних ризиків у кредитному портфелі.

Важливим кроком у трансформації контролінгових функцій кредитного ризику виступає використання технологій Big Data для збору, обробки та аналізу великих масивів даних у режимі реального часу. Це, у поєднанні з аналітичними платформами, створює основу для глибшого розуміння поведінкових патернів позичальників і сприяє виявленню прихованих ризикових трендів.

Подальший розвиток контролінгу також передбачає розширення функціоналу внутрішніх інформаційно-аналітичних систем шляхом інтеграції інтерактивних дашбордів, які забезпечують оперативну візуалізацію ключових індикаторів ризику та полегшують процес ухвалення управлінських рішень.

Отже, запровадження інноваційного контролінгу, заснованого на аналітичних технологіях, економетричних моделях та системах раннього попередження забезпечить своєчасне виявлення кредитних ризиків і формування проактивної системи забезпечення фінансової безпеки банку.

Література

1. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2024 року. Національний банк України. 2024.
URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.pdf?v=12 (дата звернення: 25.03.2025).

658.1:338.486.22(477)

Грищенко С.І., аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТУРОПЕРАТОРІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проблематика дослідження особливостей управління фінансами суб'єктів туристичної діяльності обумовлена як специфікою цього виду економічної діяльності, так і завданнями, які на сучасному етапі розвитку економіки України покладаються на туристичну галузь. Результатом функціонування туристичного підприємства є одержання доходу, перевищення якого над витратами є свідченням успішності суб'єкта туристичної діяльності (СТД). Отже, важливе значення для аналізу фінансових результатів і фінансового потенціалу СТД має аналіз структури доходів і витрат, а також співвідношення між ними.

Дохід СТД має специфіку формування залежно від особливостей і масштабів діяльності суб'єктів туристичного бізнесу, основними з яких є туристичні оператори (ТО) і туристичні агенти (ТА), а також інші суб'єкти господарювання, що надають послуги у сферах туризму і гостинності. Особливості визначення доходу туроператора і турагента пояснюються відмінностями в характері їх діяльності: якщо туроператор для комплектування туристичного пакета закуповує туристичні ресурси і послуги, то турагент або інший посередник продає готовий до реалізації туристичний продукт за плату у формі агентської (комісійної) винагороди [1]. Дохід СТД формується переважно за рахунок виручки від реалізації туристичного продукту та (або) окремих послуг туристам і туристичним групам (організованими або неорганізованими) [1]. Проте, враховуючи різні функції в формуванні і просуванні на ринок, а іноді і в реалізації комплексу